

РЕЙ БРЕДЪРИ ЖЕЛАНИЕТО

Превод от английски: [Неизвестен], 2001

chitanka.info

Виелицата докосва студения прозорец. Огромният празен дом скърца под поривите на вятъра.

— Какво? — питам.

— Не съм казвал нищо. — Чарлз Саймънс седи пред мен до камината и рони царевица за пуканки в голяма метална чиния. — Нито дума.

— Дявол да го вземе, Чарли, ама аз чух...

Млъквам, гледам как снега засипва улиците и полетата в далечината. Най-подходящата нощ да се промъкват привидения и да надничат вътре.

— Счуло ти се е.

Нима — мисля си аз? Има ли природата глас? Имат ли език нощта, времето, снегът? Какво е онова, което слепва мракът навън с душата ми тук? И снегът ли бушува на улицата, или е натрупаното дълго минало? Може би желанията и отчаянията разговарят на собствен език?

— Господи, Чарли, мога да се закълна, че ти току-що каза...

— Какво съм казал?

— Каза: „Намисли си едно желание“.

— Това ли казах?

Смехът му ме кара да се обърна. Продължавам да гледам падащия сняг и казвам това, което трябва:

— Ти рече: „Това е особена, прекрасна, странна нощ. Затова си избери най-ценното, най-милото, най-щуравото желание направо от сърцето. И то ще се изпълни“. Това чух аз и го рече ти.

— Не. — Виждам как отражението му в огледалото поклаща глава. — Том, ти вече половин час си хипнотизиран от снега. В камината пращи огънят. Желанията не се сбъдват, Том. — Тук млъква и добавя с изненада: — Дявол да го вземе, ти си чул нещо ли? Добре де, отпий.

В лицата над огъня припукват пуканки. Налива ми вино, което не докосвам. Отвъд мрачния прозорец снегът пада безтегловен като дишането.

— Защо? — питам. — Защо ми щукна това желание? Ако не си ти, кой е казал онези думи?

И си мисля: кои сме ние в действителност? Двама писатели, късно вечер, самотни приятели, свикнали да бърборят за духове,

въртящи се масички и телепатия, обвързани с многогодишна дружба, но винаги пълни с шеги, щуротии и лениви глупотевини.

Но това, което тази вечер става отвъд прозореца, залепва усмивките ни. Ти само виж — снегът погребва смеха ни!

— Защо? — пита зад гърба ми Чарли, сръбва от виното и гледа червеникаво-синкавия пламък. После се извъръща към тила ми. — Защо желание точно в тази нощ? Това е нощта на Рождество, нали? След пет минути ще се роди Иисус. Той и студът ще властват цяла седмица. Тази седмица, тази нощ ни убеждават, че Земята няма да загине. Зимата стигна до върха на властта си и вече започваме да вървим към светлината и топлината. Това е нещо особено. Просто невероятно.

— Да — промърморвам и си мисля за древните времена, когато пещерните хора са умирали с идването на есента, с отиването на слънцето, и са плакали, докато светът е в своето бяло вцепенение, докато в едно прекрасно утро слънцето се събуди по-рано и спаси света. — Така е.

— Тъй, тъй. — Чарли разчита мислите ми и дръпва още малко вино. — Христос е бил обещание за пролет, прав ли съм? Точно в средата на най-дългата нощ на годината времето се сцепва на две, Земята потръпва и ражда надеждата. Честита нова година! Боже мой, не е ли първи януари началото? Това е денят на Рождество Христово. Дишането му докосва нашите ноздри, обещава пролет в първата секунда след полунощ. Поеми по-дълбоко въздух, Том!

— Млъкни!

— Защо, пак ли чуваш гласове?

Обръщам се към прозореца. След шейсет секунди настъпва утрото на Неговото рождение. Хрумва ми: колко много време имам да си измисля своето желание!

— Том — Чарли ме докосва по лакътя.

Но аз съм се изключил от всичко. Нима наистина времето е особено? Нима светите духове се лутат в такива снежни нощи, за да ни озарят? Ако тайно си пожелаеш нещо, нима в тази нощ странните сънища и бурните виелици ще го изпълнят?

Затварям очи. Гърлото ми е присвито от спазми.

— Не бива — казва Чарли. Но то вече пърха на устните ми, то не може повече да чака. Сега, сега — мисля си, — онази странна звезда гори над Витлеем!

— Том, за бога...

Да — мисля си, — заради Бога...

И казвам:

— Моето желание е тази нощ един час...

— Не! — крещи Том и ме удря.

— ... само час баща ми да бъде жив.

Стенният часовник удря дванайсет пъти.

— О, Том — стене Чарли и ръката му пада от рамото ми. — О, не...

Някакъв снежен взрив връхлита към прозореца и избягва. Някой отваря вратата. Влизат потоци сняг.

— Какво тъжно желание. И сега то ще се изпълни.

— Ще се изпълни ли? — Извърщам се рязко и гледам вратата, зейнала като изкопан гроб.

— Не отивай, Том! — крещи Чарли.

Хлопвам вратата и тичам по улицата. Господи, как тичам!

— Върни се, Том! — гласът заглъхва зад гърба ми в бушуващата буря. — Не трябва!

Но в тази първа минута след полунощ аз тичам, тичам, без да се съобразявам с нищо, задъхвайки се, заповядал на сърцето си да бие, на кръвта — да беснее, на краката — да се въртят като въртележка. И си мисля: „ТОЙ! ТОЙ! Зная къде е. Ако желанието се е сбъднало, зная къде е!“

И в целия потънал в сняг град бият Рождественски камбани. Звънът им ме преследва, докато аз крещя и лелея своето безумно желание.

Мисля си: „Глупак си ти! Той е мъртъв, върни се!“

Ами ако е жив? Ами ако е жив дори само час тази нощ, а мен ме няма и не го потърся? Вече съм извън града, без палто и шапка, но разгорещен от бягането; по лицето ми е замръзнала солена маска, но се разлита на парцали при всеки скок по пустите улици и под звъна на камбаните. Порив на вятъра ме спира зад ъгъла. И една мрачна стена.

Гробището.

Стърча до масивните железни врати и гледам с невиждащ поглед. Напомня ми на руини на древна крепост, взривена преди стотици години, с монументи, погребани дълбоко под снега на новия ледников период.

И неочаквано осъзнавам, че чудесата са невъзможни.

И тогава нощта се превръща във вино, бръщолевене и глупаво упорство. И тичането става безсмислено, ако не броим вярата, дълбоката ми вяра, че тук нещо се е случило, точно тук, в този безкраен снежен мъртъв свят...

И съм толкова препълнен от гледката на недокоснатите гробове и снега, връз който няма нито една следа от сняг, че с радост бих потънал в него, за да умра. Не мога да се върна в града и да видя Чарли. Това е някаква зла шега или резултат от налудничавата способност да улавяш чуждите съкровени желания и да си играеш с тях. Нима е шептял зад гърба ми; нима е давал обещания.

И какв?!?!?!бен^[1] камък с името и надпис: „1888–1957“. Надпис, който трудно можеш да разчетеш дори в зноен летен ден, защото е потънал в гъсти треволяци и избелял.

Обръщам се. Въздъхвам трескаво и от гърдите ми се откъсва вик. Защото усещам нещо отвъд оградата, близо до стаичката на пазача. Не долових ли някакво слабо дишане? Или може би глас? Или може би ветрецът идва по-топъл?

Изправям се срещу мрака насреща. Да, ето там! Много тънка следа, сякаш е пробягала птица между вкопаните в земята мрамори. Само миг — и ще я изгубя завинаги!

Вопия, тичам, прескачам.

Никога в живота си не съм скачал толкова високо. Прехвърлям оградата и падам на другата страна със стенания. Хуквам към стаичката на пазача.

И там, в сянката, скрит от вятъра и прислонен до стената, стои мъж със затворени очи и скръстени на гърдите ръце.

Гледам го като луд. Втурвам се напред да го разпозная.

Не познавам този човек.

Той е стар, прекалено стар.

Застивам, вероятно от отчаяние.

Защото той повдига вежди. И очите му, обърнати към мен, ме карат да изкрещя:

— Тате!

Измъквам го от мястото, където пада слаба светлина от фенер върху полунощния сняг.

И все още чувам през целия заснежен град Гласът на Чарли, който ме моли: „Не бива! Махай се, махай се! Това е кошмар!“

Стърчащият пред мен мъж не ме познава.

Неговите странни, но познати очи се мятат към мен като птица, догонена от поривите на вятъра. В тях пише: „Кой ли пък е този?“

После от устните му се откъсва:

— ...ом! ...ом!

Не може да изговори „т“. Не може да произнесе името ми.

Като човек, застанал пред пропастта на страха, потръпва и се вкопчва в мен.

— ...ом!

Държа го здраво да не падне.

Прегърнати, без да може да направи крачка сам, стърчим сред бушуващата виелица.

„Том, о, Том“ — повтаря със стон.

„Скъпи тате“ — повтарям аз мислено.

Напряга се, вероятно за пръв път вижда зад рамото ми безмълвните полета на смъртта и надгробните камъни. Въздъхва и крещи:

„Къде сме?!“

И макар лицето му да е старо, в мига, когато осъзнава, устните и клепачите потръпват, става още по-стар и промълвя:

„Не.“

Обръща се към мен, сякаш очаква отговор, някаква защита, която би могла да каже „не“ заедно с него. Но в очите ми има само една студена истина.

Гледаме към неясната пътечка от следи, която лъкатуши до неговия гроб.

Не, не, не! НЕ!

Сякаш се откъсват от устните му.

Но не може да произнесе „н“!

Отчаян и натрошен писък.

После още един въпрос на лицето му: „Зная това място. Но защо съм ТУК?!“

Стиска ръцете ми.

Бог ни е дарил с жестоки подаръци. Най-жестокият от тях е паметта.

Той си спомни. И някак се отпусна. Спомни си как трепереше тялото му, как сърцето му замря, как се откряна вратата към вечната нощ.

Държа го в ръцете си. В очите му се отразяват хаотични мисли. Вероятно си задава най-страшния въпрос: „КОЙ стори това с мен?“

Вдига очи, погледът му се впира в мен.

„Ти ли?“ — пита.

„Да — мисля си аз. — Искам тази нощ да си жив.“

„Ти!“ — крещи цялото му лице и тяло.

И после шепнешком добавя последния си въпрос:

„Защо?“

Наистина, защо? Как ми хрумна желанието за тази ужасна, покъртителна среща? И какво трябва да правя с този човек, с този непознат, с това старо, потресено, наплашено дете? Защо му давам надежди? Нима за да го върна обратно в земята, в дупката, при непробудния сън? Премислих ли последиците? Не. Само един гол порив. Един гол порив ме изхвърли от дома ми в тази ливада на мъртъвците. Защо?

Баща ми, един старец, сега стърчи наред снега, трепери и очаква моя безмилостен отговор. А аз пак съм дете, не мога да намеря отговора. Част от мен знае истината, която другата част не може да каже. Докато беше жив бях неразговорлив, сега, буден след смъртта, съм безмълвен.

Истината се размотава в главата ми, всяка частица от душата и тялото крещи, но не може да се добере до езика и да се откъсне от него. Всички викове са застинали вътре.

А времето изтича. Губя възможност да му кажа онова, което трябва да кажа и което исках да кажа тогава — докато беше още топъл и докато крачеше по земята.

Камбани възвестяват първата половина от часа на Коледното утро. Снегът се сипе връз лицето и минутите стават студени.

„Защо? — питат очите на татко. — Защо ме доведе тук?“

— Аз... — и млъквам.

Защото ръката му стиска моята. Лицето му намира своя собствена причина. Това е шансът му, неговият последен час, за да каже това, което искаше да ми каже, когато бях на дванайсет, на двайсет, на двайсет и шест. Но вече няма значение, щом съм онемял. Тук, сред снежната вихрушка, той може да намери пътя на своя покой и да тръгне по него.

Устните му се размърдват. Трудно му е, мъчително трудно да произнесе старите думи. Само духът в изпепелената му плът се задъхва и агонизира. Проронва три думи, които вятърът мигом отнася.

— Какво? — кресвам.

Стиска ме здраво и се опитва да държи очите си отворени. И тогава устните му повтарят отново и отново:

— А... те... ич...

Мълчи, напруга се и пак се опитва да отрони:

— Аз... те... ичам...

— Тате! — кресця. — Нека аз да го кажа ВМЕСТО теб!

Замира и очаква.

— Ти искаш да кажеш: „Аз те обичам!“

— Дааа! — най-после с глас. — Да! Да!

— Тате — казвам, обезумял от щастие, от болка, от загуби. — Скъпи тате, и аз те обичам.

И стоим прегърнати. И стоим прегърнати.

Плача. И виждам как от невъзможно дълбоките кладенци на ужасяващата му плът се изцеждат няколко сълзици и треперейки, заблестяват на мястото под клепачите.

Така бе зададен последният въпрос и бе получен последният отговор.

Защо ме докара тук? Защо бяха това желание, този дар, тази снеговита нощ?

Защото трябваше да си го кажем, преди да се хлопнат вратите, преди за вечни времена да щракне катинарът — онова, което не можахме да си кажем цял живот.

И сега всичко е казано. И стоим, сграбчили се един друг. В тази пустош и виелица, баща и син, син и баща, части от едно цяло, неочаквано примесени от щастието.

Сълзите замръзват върху бузите ми.

Стоим дълго на студения вятър, обвити в плащеница от сняг, докато не удря един без четвърт. Но ние продължаваме да стоим в бялата нощ, без да отроним дума. Просто няма повече думи, няма какво да се каже. Докато часът завърши.

И камбаните на Рождественското утро възвестяват на побелелия свят, че подаръкът ще падне от ръцете ни.

Татко ме прегръща.

Последният удар на камбаната замира.

Усещам, че прави крачка назад. Че пръстите му докосват бузите ми.

И после си тръгва. Крачките му утихват заедно с крясъците вътре в мен.

Отварям очи да видя как върви, той е на стотина крачки от мен. Обръща се и ми маха с ръка.

Снежната завеса се спуска.

Поемам към града.

Пием с Чарли, седнали край камината. Гледа ме в лицето и вдига мълчалив тост за това, което е изписано отгоре му.

На горния етаж ме очаква легло, постелките на което приличат на голяма бяла преспа. Снегът отвъд прозореца обитава хиляда мили на север, пет хиляди на запад, две хиляди на изток, сто мили на юг. Пада навсякъде и върху всичко.

Пада и върху две нишки от следи: едната води към града, другата се губи между надгробните камъни.

Лежа в снежната преспа. И си спомням лицето на татко, когато ми махна, обърна се и продължи нататък.

Това бе лицето на най-младия и най-щастливия човек сред всички, които съм срещал.

И едва тогава спирам да плача.

---

[1] Така е в оригинала. Бел.Mandor ↑

Издание: Списание „Зона F“, бр.3/2001

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.